

וארטים לפרשת השבוע

י ה. וכסה את עין הארץ ולא יוכל לראות את הארץ ואכל את יתר הפליטה וגו'. קשה למה הוצרך דלא יוכל לראות את הארץ, הרי במכת חושך שבאה אח"כ היה מספיק חושך. וכן קשה מה זה הלשון ולא יוכל לראות, מי לא יוכל לראות? וי"ל כיוון שהארץ תחשך וממילא הארבה לא יוכל לראותה והוא ייחשב כסומא ואיתא בגמ' דסומא אינו שבע, ולכן הוא יאכל את יתר הפליטה. וזה כוונת הפסוק וכסה הארבה את עין הארץ ולא יוכל הארבה לראות את הארץ, ולכן הוא יאכל את יתר הפליטה. כלי יקר.

י ו. ויפן ויצא מעם פרעה. בכל המקומות לא נאמר לשון זה ויפן ויצא, ורק כאן במכת ארבה זה נאמר, ולמה? וי"ל שלפני מכת ארבה אמר הקב"ה למשה ואני הכבדתי את לבו למען שיתי אותתי אלה בקרבו, ז"א שכאן משה ידע מראש שפרעה יכביד את ליבו, ולכך הוא לא חיכה מה פרעה יגיד כי הוא כבר ידע דעתו מראש. משא"כ בשאר המכות הוא נשאר לראות אולי פרעה יחליט לשלח את בניי לפני המכה. המגיד מדובנא

י ח. מי ומי ההולכים. לכאורה היה לו לומר מי ומי ילכו, ולא ההולכים שהוא לשון הווה? וי"ל ע"פ מה שמובא בחגיגה ב. הכל חייבים במצוות ראייה חוץ מחשי"ו איזהו קטן? כל שאינו יכול לאחוז בידו של אביו ולעלות מירושלים להר הבית. וא"כ מובן נפלא פרעה חשב שהם רוצים ללכת כדין מצוות ראייה וא"כ אין צריך לשלוח את הקטנים והזקנים שאינם יכולים ללכת ולכן אמר מי ומי ההולכים, ומשה הבין את פרעה וענה לו לא בנערנו ובזקנינו נלך כי חג' לנו. רבי מרדכי בנט.

י יז. ויסר מעלי רק את המוות הזה. מדוע כינה פרעה את מכת הארבה בתואר מות? וי"ל שמצינו בחז"ל שהארבה סימא את עיניהם וסומא חשוב כמת (נדריס סד) ולכן אמרו ויסר ממנו את המוות הזה. רבי חיים קניבסקי.

יא א. עוד נגע אחד אביא על מצרים אחרי כן ישלח אתכם מזה כשלחו כלה גרש יגרש אתכם מזה. מי שישים לב למהלך הפסוקים בפרק זה יראה שבתחילה הקב"ה מודיע על מכת בכורות, אח"כ בפסוק ב מדבר על שאלת רכושם של מצרים – דבר נא באזני העם וישאלו.. ואח"כ שוב חוזר למכת בכורות, ויש לעיין למה סדר הפסוקים הוא כך. ונראה לבאר ע"פ הגמ' שהמצרים דנו לפני אלכסנדר מוקדון שישבו להם ישראל את הרכוש שנטלו ממצרים, ואמר להם גביהה בן פסיסא שמגיע להם שכר עבודתם במשך 210 שנים, ע"כ הגמ'. והנה פועל שחוזר בו באמצע היום ידו על התחתונה, משא"כ כשבעה"ב חוזר בו אזי יד הפועל על העליונה, ולכאורה כשיצאו בניי ממצרים אחרי 210 שנים ולא אחר 400 שנה אז זה נחשב שעזבו אותם באמצע העבודה, וא"כ דינם היה צריך להיות על התחתונה ולא יקבלו שכר מהמצרים. לכן אמר הקב"ה למשה בפסוק א עוד נגע אחד אביא על מצרים ואח"כ הוא עצמו יגרש אותם וממילא ושאלו איש מעם רעהו, והיינו כיוון שהבעה"ב מגרש באמצע א"כ הוא חייב לשלם להם על הכל וממילא יוכלו לקחת מהם כלי כסף וזהב. ואח"כ התורה מביאה את מכת בכורות. חנוכת התורה.

יא ב. דבר נא באזני העם. יש לדקדק מה טעם כתב באזני העם ולא באזני בני ישראל כמו שכתוב תמיד? י"ל דאיתא בכמה מקומות שמה שהם לקחו זה היה עבור העבודה שלהם במצרים, וכמבואר ג"כ בסנהדרין צא. בסיפור עם אלכסנדר מוקדון. והנה שבת לוי לא השתעבדו ולא עבדו את המצרים וא"כ לא מגיע להם את המתנות מהמצרים, ולכן כתוב רק דבר נא באזני העם ומבואר בגמ' בחולין קלא. ששבת לוי לא מיקרי עם (לפי אחת השיטות שם בגמ') וכן מבואר בבבב"ר כ כג. ולכן דיבר רק באזני העם. זכרון יעקב. וע"ע בפרשת דרכים ע"ז.

יא ג. ויתן ה' את חן העם בעיני מצרים גם האיש משה גדול מאוד בארץ מצרים בעיני עבדי פרעה. שתי קושיות קשות כאן. א. מדוע הפסוק תיאר את ישראל בתור עם, הרי איתא שכל מקום שנאמר עם הוא לשון גנאי, (אלשיך וחזקוני ריש בשלח בשם הזוהר) והיה צריך לומר 'חן ישראל'. ב. מה הקשר לכאן גם האיש משה גדול מאוד, מה זה קשור לענין שישראל מצאו חן בעיני מצרים. וי"ל הנה ידועה הגמ' בסנהדרין צא.

מגביהה בן פסיסא דביזת מצרים היתה שכר עבודת ישראל על מה שנשתעבדו למצרים. ולפייז שבטו של לוי שלא היו בכלל השעבוד, לא היו גם בכלל הביזה, וממילא לא הוצרכו לחן מצרים כי לא שאלו מהם כלים. ובספיק דשבועות איתא שיעם' הקהל הכוונה לכלל ישראל (על הפסוק וכפר את הקודש וגוי ועל כל עם הקהל יכפר אלו ישראל). ואיתא בסוטה יג. בא וראה כמה חביבות מצוות על משה שבשעה שישראל נתעסקו בביזה הוא נתעסק בעצמות יוסף. וקשה עייז הא משה לא נשתעבד למצרים כי משה היה משבט לוי ולא ניתן חינו בעיני המצרים, ואייכ מה השבח הגדול שהוא נתעסק בעצמות יוסף הרי הוא לא היה קשור לביזה. וייל שגם האיש משה גדול מאוד בעיני מצרים-היינו שיש לו חן למרות שהוא לא נשתעבד. וכעת הכתוב הוא כמין חומר: ויתן ה' את חן העם-היינו ישראל ולא הלווים, וכן משה היה גדול מאוד בעיני מצרים והוא גם היה ראוי לקבל ביזה, ואפיה הוא התעסק בעצמות.

יא ד-ז. ויאמר משה כה אמר ה' כחצות הלילה אני יוצא בארץ מצרים ולכל בניי לא יחרץ כלב לשונו. יש לבאר את סמיכות הפסוקים כך: הנה הטעם שכתוב כחצות ולא בחצות כתוב בגמ' ברכות ג: שזה בגלל שמשה לא ידע בדיוק לכוון את שעת חצות, ואומרת שם הגמ' שדוד כן ידע מתי חצות, כי היה לו סימן מהכינור שהיה מנגן בחצות. ונשאלת השאלה הרי גם למשה היה סימן ליידע זמן חצות במדויק שהרי איתא בגמ' שם דג' משמרות יש בלילה ובחצות הלילה כלבים נובחים ואייכ לכאורה הרי גם משה יכול היה לדעת שעת חצות לפי זמן נביחת הכלבים - לכן התורה כותבת כאן שהכלבים לא נבחו וממילא מובן למה משה אמר כחצות ולא בחצות. מהר"י אסאד.

יא ז. ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו וכו' למען תדעון אשר יפלה ה' בין מצרים ובין ישראל. החת"ס מבאר את הפסוק כך: אמרו חז"ל בב"ק ס: אליהו בעיר כלבים משחקים, מלאך המוות בעיר כלבים בוכים, והנה במכת בכורות אמר הקב"ה בפסוק ד כחצות הלילה אני יוצא בארץ מצרים, והיינו אני בעצמי ולא עיי מלאך ושליח כמ"ש בהגדה של פסח, ואייכ הכלבים לא ינבחו כי אין מלאך המוות בעיר, ואז בגלל שלא יחרץ כלב לשונו תדעו שהקב"ה בעצמו יפלה בין מצרים לישראל.

פרק יב. בעניי קרבן פסח. הגמ' בפסחים ג: מספרת על גוי שרצה לעלות לירושלים כדי להקריב קרבן פסח ורבי יהודה בן בתירא שלחו לירושלים ואמר לו שיבקש מהאליה, כי האליה הולך לגבוה, ואם יבקש יתפסוהו שהוא גוי, וכך הוא נתפס על חס, והרגוהו. ושלחו לריב"ב, אתה יושב בנציבין ומצודתך פרוסה על ירושלים, היינו שהוא לא עלה לירושלים אלא הוא שמע שהגוי רוצה לעלות הוא עשה לו תרגיל כדי שיתפסו אותו בירושלים, וכך הוה. והקשו שם בתוס' מדוע באמת ריב"ב לא עלה בעצמו לירושלים הרי יש חובה לעלות לרגל. וביארו משום שלא היה לו קרקע, ודין עליה לרגל הוא רק למי שיש לו קרקע בארץ ישראל. והקשה עייכ הגר"א הא איתא בתוס' ב"ב מד: שאין לך אדם מישראל שאין לו קרקע בארץ ישראל, כי השבטים קיבלו נחלה והורישו לבניהם ולכ"א יש קרקע כ"ש, ואיך יתכן שליב"ב לא היה קרקע באר"י. ותירץ הגר"א דהנה הגמ' אומרת בסנהדרין צב: בעניין העצמות אשר החיה יחזקאל שראה בדרך לעלייתו לארץ שאלו היו עצמות בני אפרים שמיהרו את הקץ ויצאו ממצרים בגלל שחישבו לא נכון את הקץ ועלו קודם הזמן ונהרגו במדבר עיי אנשי גת, עד שהגיע יחזקאל והחיה אותם. ושואלת שם הגמ' האם נשאו נשים והולידו בנים ובנות וכו'. מיד עמד ר' יהודה בן בתירא ואמר אני מבני בניהם וכו'. ולפייז הכל מובן, כי הרי לבני אפרים שיצאו קודם הזמן לא היה להם חלק ונחלה באר"י שהרי לא נחשבו כיוצאי מצרים לגבי ירושת הארץ וממילא לא קיבלו כשנחלקה הארץ לשבטים, וריב"ב הוא מבני בניהם אייכ לריב"ב לא היתה קרקע באר"י ולכך הוא לא חייב בעלייה לרגל.

יב ב. החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה. הגאון אומר שמרומזים כאן דיני צום. דבכל השנה, לבד מחודש ניסן, מותר לצום כל החודש ורק בר"ח אסור, ואילו בחודש ניסן זה הפוך, כל החודש אסור לצום ורק בר"ח מותר (הוא נקרא 'תענית הצדיקים'). וכך מבואר לשון הפסוק: 'החודש הזה, ז"א כל ימי חודש ניסן הם 'ראש חדשים' דדינם כראשי חדשים של כל השנה שאסור לצום בהם. אבל

ראשון הוא לכם ז"א היום הראשון של החודש, כלומר ראש חודש ניסן, דינו שווה לחודשי השנה' דהיינו, לשאר ימי חודשי השנה, שמותר לצום בהם.

יב ו. והיה לכם למשמרת עד יד'. וברש"י: ראה הקב"ה שאין בידם מצוות להתעסק בהן כדי שיגאלו, נתן להם שתי מצוות פסח ומילה. למה דווקא את המצוות האלו? י"ל כיוון דשכר מצווה בהאי עלמא ליכא, והטעם כי במצוות עשה אם לא מקיימים אותן בעוה"ז אין עליהן עונש בעוה"ז ולכך אם מקיימים אותן אין להן שכר בעוה"ז. לכן הקב"ה נתן להם דווקא פסח ומילה שהן מצוות עשה שאם לא מקיימים אותן מקבלים עליהן עונש כרת בעולם הזה ולכן הם גם יכולים לקבל עליהן שכר בעוה"ז.

יב יג. והיה הדם לאות על הבתים. בשו"ת הרשב"א מובא ששאל כומר אחד, נאמר בנביא על בית שני גדול יהיה כבוד הבית הזה-האחרון יותר מן הראשון. אי"כ איך אתם טוענים שיבנה בית שלישי הרי האחרון כתוב על השני ומשמע שלא יהיה עוד בית אחריו. והשיב לו הרשב"א שאחרון הכוונה היא אחרי, היינו בית אחרי הראשון, וראיתו משמות ד' ח'. והיה אם לא האמינו לקול האות הראשון והאמינו לקול האות האחרון, שראשון היה עם המטה שנהפך לנחש, ואחרון שידו נהייתה מצורעת. והנה הפלא ופלא, מיד לאחמ"כ הקב"ה אומר למשה ואם לא האמינו לשני האותות האלה תהפוך את היאור לדם, חזינן שאפי' שאמר אחרון עדיין יש אחריו עוד משהו. והתי"ט מצא לזה רמז בפסוק והיה הדם לכם לאות על הבתים דהיינו הדם שהוא אות שבא אחרי שכבר נאמר על הצרעת שהיא האות האחרון, הוא מרמז על בתים ראשון ושני שיש אחריהם עוד.

יב טו. אך ביום הראשון תשביתו וגו', כי כל אוכל חמץ ונכרתה הנפש ההיא מיום הראשון עד יום השביעי. צריך להבין מה זה כי כל, היה צריך לכתוב וכל. וי"ל, אומר רבי נתן אדלר, דאיתא בגמ' מה הטעם שחמץ הוא בשריפה, הא גם כלאי הכרם הם אסורים בהנאה ואינם בשריפה, ומתרצת הגמ' ב' תירוצים. א' שחמץ הוא בכרת. ב' כלאי הכרם אסורים לעולם אז אנשים מתרחקים מזה ולכך לא צריך שריפה. משא"כ חמץ שכל השנה מותר וזה אסור רק 7 ימים בשנה אז יש חשש שמא יבוא לאכול, לכן דינו בשריפה. ולפי"ז הפסוק מאוד יפה: אך ביום הראשון תשביתו-בשריפה, ולמה בשריפה, א. בגלל שכל אוכל חמץ ונכרתה. ב. כי זה מיום הראשון עד יום השביעי.

יב טו. כי כל אוכל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום הראשון ועד יום השביעי. לכאורה היה לו לכתוב כי כל אוכל חמץ מיום הראשון ועד יום השביעי ונכרתה הנפש דהוא הסדר הנכון ומדוע כתבה התורה קודם ונכרתה ואח"כ מתי? וי"ל דהנה מצינו במסכת שמחות דמיתת כרת היא עד חמישים שנה, והנה אכילת חמץ יכול להיות לזקן מעל גיל 50 וי"ל דמצינו שם (שמחות ג ח - י) דהמת לשלושה ימים לחליו ה"ה בכרת נמצא דשייך כרת מעל גיל חמישים והוא המת ביום השלישי לחליו, וזהו הנאמר כאן. כי כל אוכל חמץ ונכרתה לפני גיל חמישים, ומה נענה על אדם מעל גיל חמישים ע"ז י"ל שיש סוג מיתה של ימים והיינו מיום הראשון עד יום השביעי כדאיתא בשמחות (שם ה"ט) המת ליום א לחליו מיתה של זעף, לשנים מיתה של בהלה, לשלושה מיתה מגפה, לארבעה מיתה חטופה, לשישה מיתה האמורה בתורה, לשבע מיתה של חיבה. חיד"א.

יב יח. בראשן בארבעה עשר יום לחודש בערב תאכלו מצות. הנה כאן לגבי אכילת מצת כתב בראשן חסר ויו. ואילו לעיל (טו) גבי איסור אכילת חמץ כתב הראשון מלא 'אך ביום הראשון תשביתו שאורי, והטעם לכך? משום דאיסור אכילת חמץ מתחיל מבעוד יום מהשעה שישית לכן נכתב מלא להשמעינו זאת התוספת, משא"כ מצוות אכילת מצה זמנה משיחשיך לכן נכתב הראשון חסר דבעינן הראשון ממש ולא מבעוד יום והיינו חסר קצת מהיום. רבי מרדכי יפה.

יב כא. ויקרא משה וגו' ויאמר אליהם משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח. מה הטעם נכפל גם משכו וגם קחו? י"ל, אומר העמק החכמה, דהנה אמרו בפסחים דהנמנה על פסח אחד יכול למשוך ידיו ממנו ולהימנות על פסח אחר עד שישחט הפסח הראשון, אבל אחר השחיטה אינו יכול למשוך ידיו ממנו, וזהו ביאור הכתוב משכו, דהיינו תוכלו למשוך ידיכם מפסח, וקחו לכם צאן והיינו שתוכלו

להימנות על צאן אחר, אבל זה רק עד ושחטו הפסח, והיינו עד שעת שחיטה ולא מעבר לכך. והחיד"א תירץ דמשיכה הוא קניין מדרבנן, ומדאורייתא קונה בכסף לכך הוצרכנו שני הקניינים גם מדאורייתא וגם מדרבנן, כי מדרבנן לבד לא קונה כיוון שהוא מצווה דאורייתא, וצריך גם משיכה ורבנן תקנו משיכה ובלא"ה הפקר ב"ד הפקר.

יב כט. וה' הכה כל בכור בארץ מצרים. הנה במעריב אנחנו אומרים כל יום כך: המכה בעברתו כל בכורי מצרים, ואח"כ ויוצא את עמו ישראל מתוכם לחירות עולם. ואכן כך היה סדר הדברים, קודם הקב"ה הכה את הבכורות אח"כ הוציא את בניי ממצרים. והנה בבוקר אנחנו אומרים הפוך, קודם ממצרים גאלתנו, ורק אח"כ כל בכוריהם הרגת, והרי לא כך היה הסדר, אלא קודם הריגת הבכורות ורק אח"כ הגאולה. וי"ל דהנה יש להקשות למה בלילה אומרים לשון ה'מכה' ואילו בבוקר 'הרגת'. וי"ל דבמסכת שמחות איתא שם בהקדמה אמר רבי יוחנן הקב"ה בלילה כלל לא הרג את הבכורות אלא רק הכה בהם עד שיהיו גוססים כדי שיראו במפלתם שבני ישראל יוצאים ממצרים, ורק אחרי שבני ישראל יצאו המשחית הרג אותם. וכעת מובן כל הפסוק הנה בלילה הקב"ה הכה ואח"כ הוציא ובבוקר אחרי שהקב"ה שילח את בניי נהרגו הבכורות כי הסדר היה הכאה, גאולה, הריגה. ויובן גם איך הקב"ה הרג בעצמו את הבכורות הרי איתא בסנהדרין לט: שהקב"ה כהן הוא? ולפי הנ"ל י"ל שהקב"ה לא הרגם אלא רק הכה אותם עד שהיו גוססים, וגוסס לא מטמא.

יב ל לא. ויקם פרעה לילה אחד הוא וכל עבדיו.. ויקרא למשה ואהרן לילה קומו צאו מתוך עמי. יש לעיין מדוע מודגשת המילה לילה כמה פעמים? וי"ל דהנה פרעה אמר למשה ואהרן כי ביום ראותך פני תמות, וכעת פרעה קם בלילה שהיה נראה כאור יום כמו שמובא בחז"ל (זוהר ח"ב ל"ח) ופרעה חשב שמשה לא רוצה להיראות אליו בגלל האיום שלו כי ביום ראותך פני תמות, לכן הוא קרא למשה ואהרן לילה הוא צעק להם שכעת לילה למרות שהיה נראה שיום ולמרות שאמרתי שאני אהרוג אותם כשאראה אתכם אך כעת זה לילה ולא יום. אז תצאו אלי. אור החיים.

יב מב. ליל שימורים הוא לה'. כתוב במדרש שבאותו לילה נהיה אור כאור היום. ואומר החנוכת התורה שד"ז מרומז בפסוק שכתוב ליל שימורים הוא לה' והרי אין הקב"ה מייחד שמו על הרעה ולילה הוא רע כדכתיב במדרש ריש בראשית ויקרא אלוקים לאור יום ולחושך קרא לילה, על הקריאה לחושך לילה לא כתיב אלוקים משום דלילה הוא רע. וכאן כתיב אלוקים סימן שזה נהפך ליום.

יב מו. לא תוציא מן הבשר חוצה ועצם לא תשברו בו. הטעם שהוצאה נאמרה בלשון יחיד ואילו שבירה בלשון רבים. י"ל שהוא רמז לגמי שאין מוציא אחר מוציא - היינו שחיוב הוצאה הוא רק ביחיד. אבל יש שובר אחר שובר - וממילא החיוב על שבירה יכול להיות גם ברבים. כ"ה במהר"ם חגיז

יג. יג-ד. וכל בכור אדם בבניך תפדה. והיה כי ישאלך בנד מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו. ויש לבאר פסוק זה הנה נפסק ברמ"א יו"ד שה' י. שהאב לא יכול לפדות בנו ע"י שליח, כיוון שהפדיון הוא זכר למכת בכורות ושם הרי נעשה ע"י הקב"ה בעצמו ולא ע"י שליח כדכתיב ויהרוג ה' כל בכור. וזה כוונת הפסוק כל בכור בניך תפדה (ולא כתיב יפדה) והיינו ע"י האבא בעצמו, וכי ישאלך בנד למה זה שונה ממצוות שאפשר לעשותן ע"י שליח, ואמרת אליו: כי בחוזק יד הוציא ה'.. ויהרוג ה' כל בכור - ולא ע"י שליח.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

החודש הזה לכם – קידוש לבנה

על הפסוק החודש הזה לכם ראש חדשים מובא במדרש כאן עניין קידוש וברכת הלבנה. מבואר בספרים שע"י אמירת קידוש לבנה זוכים להצלחה בכל החודש וזוכה שלא יפגעו בו אויבים ושאר מרעין בישין וכן הוא סגולה גדולה לרפואה. וז"ל המ"ב

סימן תכ"ו סק"ד : וכתב בספר מגיד מישרים סימן זה יהיה בידך בחודש שתברכו ברכת הלבנה במו"ש תמצאו הצלחה וכשתתכסה ותתעלם ולא יוכלו לברך אותו החודש לא יהיה מוצלח ח"ו עכ"ל. **ובבאר היטב סימן תרב הביא מעשה נפלא** וז"ל: כתב אור חדש מעשה באחד שפגעו עכו"ם בלילה ורצו להרגו וביקש שיניחו לו לעשות מצוה אחת קודם מותו והלבנה היתה בחידושה וקדשה בכוונה גדולה ונעשה לו נס כשדילג ג"פ כמנהג ונשאו הרוח וניצול מהם. גם שמעתי שמי שיקדש הלבנה מיום שקדשה שוב לא ידאוג שימות באותו חודש מאותו יום ואילך עכ"ל. ומה שאנו רואים שאשים מתים זה משום שיש המון חטאים שגרמו אבל וודאי שהברכה הזאת בכוונה גורמת להסיר מאדם את המוות. **ובכף החיים לר"ח פלאג"י סי' ל"ה ס"ג כתב** : ראשונים כמלאכים היטיבו את אשר דברו דהיא סגולה נפלאה להאומר ברכת הלבנה בכוונה שלא יארע לו שום נזק וחשש מיתה באותו חודש כאומרם ז"ל ולכן מי שהוא חולה יוסיף אומץ ויתחזק עצמו לומר ברכת הלבנה בכוונה גדולה עיי"ש. וכ"כ בשו"ת חת"ס או"ח סימן ק"ב שהוא סגולה לרפואה וז"ל: ואולי יש באמת רפואה למחלה בקבלת פניה דהוה כקבלת פני השכינה וכתוב באור פני מלך חיים כמ"ש רמב"ן ר"פ וירא. ובכף החיים סימן תכ"ו הביא בשם ר"נ מברסלב שאמר סגולה למצוא זיווג לומר ברכת הלבנה בכוונה ובציבור, וסימן לדבר ראשי תיבותיהן של בתולה נשאת ליום הרביעי. ובספר ארחות רבינו לבעל הקה"י עמ' רפ"ט מובא שהיה אומר בקידוש לבנה את הסגולה לכאב שיניים, כשהיה אומר כשם שאני רוקד כנגדך וכו' כך לא יוכלו כל אויבי לנגוע בי לרעה היה מוסיף ושלא יהיו לי (או לפלוני) כאבי שיניים. וסיפר הגר"ק שאמו הרבנית ע"ה ספרה לו שפעם כאבו לה שיניה וסיפרה לבעלה ואמר לה אזכירך בקידוש לבנה ולאחר קידוש הלבנה חלפו הכאבים. התרגום תוספות יום טוב, בביאורו על ארחות חיים להרא"ש כותב, שכאשר היה בית המקדש קיים הקב"ה היה מתקרב אלינו באמצעותו, ומשחרב בית המקדש, הקב"ה מתקרב אלינו באמירת קידוש לבנה.

בקול ברמה שבט תשע"ז מובא הסיפור הבא : סיפר רבי חיים שמואלביץ : פעם נכנס אלי יהודי אחד שהכרתי והוא שהה 5 שנים תמימות במחנות ההשמדה של הנאצים ימ"ש, ועבר שם שבעת מדורי גהינום. ואמר שמי שלא היה שם לא יהיה מסוגל להבין מה עוללו מלאכי החבלה הללו לאומללים שהיו תחת שלטונם. שאלתי אותו, אמר רבי חיים, מהיכן שאב את הכוח לעבור את התקופה הנוראה הזו, ולצאת שלם באמונתו ובתורתו? האיש השיב במונולוג מרתק ומצמרר. "אכן, לקחו מאתנו את הכל", אמר. "לא רק את החפצים הגשמיים, אלא גם את האפשרות לקיים מצוות וללמוד תורה, ואף להתפלל לא יכולנו. גם ברכה לא היה באפשרותנו לברך, מפני שבכל שטח המחנה לא היה מקום נקי שמותר לברך בו. "ברם, דבר אחד לא היה ביכולתם לקחת מאתנו. אתם יודעים מה הוא? – את הירח!!!" המשיך האיש וסיפר: "כבר בשעות הבוקר המוקדמות יצאנו ליער, כדי לחטוב עצים, ועבדנו שם בעבודת פרך ממש כל היום. כאשר הגיע הלילה והתכווננו לחזור למחנה, היינו שבורים ורצוצים וחסרי-כוח. הכריחו אותנו לעשות צעדה מסודרת, בלי לסטות ימין ושמאל. אבל, היו בינינו יהודים שהקפידו לזכור את חשבון החודשים, ובשובם למחנה בעיצומה של הצעדה הביטו השמימה כדי לראות אם הגיע כבר הזמן לקדש את הלבנה. והיה, כאשר הבחינו שאפשר כבר לקיים את המצוה, העבירו את השמועה הזו בין החברים, והודיעו שאפשר לקדש את הלבנה! באותו רגע, תפס כל אחד בחסות החשיכה את ידו של חברו, ומבלי שירגישו השומרים הארורים ימ"ש אמרנו את ברכת הלבנה אשר במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם וכו', ואחר כך שרנו בלחש טובים מאורות שברא אלוקיני וכו'. קיום המצוה הזו, סיפר האיש החזיק אותנו במשך 5 השנים הקשות בהן שהינו בגהינום הגרמני! **על הבנא סאלי** מסופר כדלהלן: "מצוות קידוש לבנה היתה יקרה ביותר אצלו, כהקבלת פני שכינה, וכפי שאומרים 'אלמלי לא זכו בניי להקביל פני אביהם שבשמים פעם אחת בחודש דיים'. בימים מעוננים כשאי אפשר היה לקדש את הלבנה מיד בהגיע הזמן, היה שרוי בצער ובמתח, כאומר מתי תבא לידי מצוה זאת ואקיימנה. פעם כאשר שהה בצרפת, ביום האחרון בו אפשר לקדש את הלבנה, היה שרוי בצער גדול על שמחמת החורף הקשה לא מתאפשר לו

לקדש הלבנה. הוא לא ויתר וביקש ממקורביו שיבררו אולי באיזה מקום מזג האוויר נח יותר והשמים בהירים. עד שנודע לו שבמרסי, מרחק של 380 ק"מ – השמים בהירים. הוא לא היסס לרגע, מיד ציוה להתכונן לדרך ברכבת מהירה מספר שעות למרסי, והגיע לשם בלילה האחרון וזכה לקדש את הלבנה בשמחה רבה כזוכה בזכיה גדולה ונכבדה. פעם אחת בליל י"ב לחודש התארח אצל תלמידו הרב יחיאל שיטרית בפריס, ועדיין לא זכה לקדש את הלבנה. הוא עלה בצער על משכבו מאוחר בלילה, והנה בשעה שתיים לאחר חצות העיר לפתע את תלמידו ואמר לו כי גילו לו מן השמים שהעננים התפזרו. ואכן מיד יצאו בשמחה לחצר לקדש את הלבנה.

בספר ומתוק האור על בראשית מסופר הסיפור הבא: באחד ממסעותיו הגיע הגרי"ש כהנמן לדרום אפריקה הרחוקה. מדינה שהתגוררה בה אוכלוסייה יהודית עשירה ומבוססת. אלא שלדאבון ליבו, עוד בטרם הגיעו לשם כבר התארגנו כמה פורקי עול מבני המקום שעובדת בואו היתה לצנינים בעיניהם, ופתחו במסע שידול נרחב בעיתונות היהודית המקומית, שתכליתו היתה לשכנע את גבאי בתי הכנסת ומתפלליהם לבל יאפשרו לרב כהנמן דריסת רגל במחיצתם, ועל אחת כמה וכמה שלא יאפשרו לו לדרוש ברבים. כאשר נכנס הרב בליל שבת קודש לאחד מבתי הכנסת המרכזיים ביוהנסבורג וביקש כדרכו לדרוש בפני הקהל, הודיעו לו הגבאים ביבושת כי בהוראה מגבוה הוחלט שלא לאפשר לו לעשות זאת. ההלם הראשוני שאחז בו לא מנע ממנו למצוא על אתר פתרון גאוני: הוא פנה לגבאי הראשי וביקש ממנו, שמאחר והוא טרח והגיע עד לכאן, יואיל לאפשר לו להשמיע דברים קצרים בפני המתפללים, תוך שהוא מבטיח לסיים תוך שלוש דקות לכל היותר. לבקשה שכזו לא היה הגבאי מסוגל לסרב. בליבו חשב על הרעיון, שכן בהכירו היטב את בני קהילתו ידע כי בזמן קצר שכזה לא יספיק הרב לגרום להם להוציא ולו פרוטה אחת מכיסם. וכך, תוך שהוא שב ומזהיר כי לא ירשה לו לחרוג ממכסת הדקות אף קמעא, הזמין הגבאי את הרב לשאת את דבריו. בצעד קליל ניגש הרב אל ארון הקודש, נישק את הפרוכת, הביט אל הקהל בעיניו האוהבות ופתח: "רבותי, יום היסטורי הוא היום. ביום זה לפני 275 שנים הציג האדם הלבן הראשון את כף רגלו על אדמת אפריקה. כיום, לאחר 275 שנים התהפכו היוצרות, וכעת הנני עומד לפניכם, האדם 'השחור' הראשון בין ילידיה הלבנים של יוהנסבורג. המתח ששרר קודם לכן בהיכל התפילה התפוגג באחת לקול צחקוקי הקהל. הכל תלו בו את עיניהם בצפיה להמשך הדברים, אך מה רבה היתה הפתעתם כאשר החל הרב לרדת ממדרגות הבימה. על דרשה טובה לא היה מוכן הקהל לוותר. מכל קצוות האולם הופנו קריאות לעבר הגבאים בתביעה לאפשר לרב להשלים את דבריו, ולו לא נותרה כל ברירה אלא להסכים לדרישת הקהל. כיון שכך, התחזק הרב כהנמן והמשיך בדרשתו, תוך שהוא עובר לדבר על עניין 'ברכת הלבנה', ופתח בשאלה: שמא תוכלו להשיב לי, רבותי, על שאלה שמציקה לי מאוד: מפני מה סדרו לנו חכמים לומר בקידוש לבנה מיד לאחר בקשת תיפול עליהם אימתה ופחד, את האיחול הלבבי שלום עליכם הנענה על ידי זולתנו בעליכם השלום? הציבור נאלם דום וציפה בסקרנות לתשובת הרב. הרב המשיך והסביר זאת מיד על פי המציאות שהיה נתון בה באותה שעה: הנה הגיעה אליכם שמועה על אורח זר המגיע למקומכם. אותה שמועה גרמה לכך שתפול עליכם אימה ופחד מפניו. אולם משרק נתתם לו את ההזדמנות להתקרב אליכם מעט, הבחנתם פתאום כי מדובר באחיכם ובשרכם, ומפיקם בקעה הקריאה: שלום עליכם! עליכם שלום! שוב התחייכו הנוכחים. האזנים היו כרויות, והרב ניצל את ההזדמנות להוסיף ולהרחיב בעניין מצות קידוש לבנה: במהלך שנות הגלות שעברו על אחינו בית ישראל, היו לא מעט ימים שבהם נגזרה עליהם גזרת שמד. נאסר עליהם לקיים מצוות ולעסוק בתורה, והעובר על הגזרה אחת היתה דתו להמית. את מרבית המצוות יכולים היו היהודים לקיים בסתר, אולם מצות קידוש לבנה שהיתה כה חביבה עליהם, חייבת היתה להיעשות בפרהסיא, וכיצד קיימיה? בלהט רצונם לקיימה מצאו אף לכך פתרון: הם היו יוצאים לטיול תמים לשדות שמחוץ לעיר. שם, בסבך העצים היו מתבוננים בשמים הכהים, ועם ראית הלבנה מיד החלו בברכה. כיון שחששו מן השונאים המחפשים אחריהם, סיכמו ביניהם על סיסמה סודית: דוד מלך ישראל חי וקיים, וכך, כשיהודי פגש

בדמות שנעה לעברו בחשיכה, מיד היה מתחיל בסיסמה: דוד מלך ישראל, וכאשר נענה בחי וקיים, היתה נפלטת מפיו אנחת רווחה. מיד היה מושיט ידו וקורא לעברו: שלום עליכם, גם אני יהודי, בסימן טוב ובמזל טוב אפשר להתחיל את המצוה. דריכות הורגשה בקהל כאשר סיים הרב את דרשתו המרתקת בזעקה מהולה בתחינה: שלום עליכם רבותי, אתם יהודים, וגם אני יהודי כמוכם! יש לנו לב משותף, ואליו אני פונה: תנו לי את הכוח לגדל דורות נוספים של יהודים שיקיימו את המצוות במסירות נפש. למותר לציין כי ההיענות לקריאתו היתה מעל ומעבר לצפיות. הדרשה הנלהבת הותירה בקהל רושם בל ימחה, ומיד עם צאת השבת מהרו הכל לפתוח את לבם וכיסם למען התורה ולומדיה.

מצוות תפילין

יג ט. והיה לך לאות על ידיך ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת ה' בפיך. איתא בשו"ע בשם הטור: גדול מצוות הנחת תפילין שכל המניחם מאריך ימים בעולם הזה, ומובטח לו שהוא בן עולם הבא, ואין אש של גהינם שולט בו, וכל עוונותיו מחולים לו. ובאור החיים כתב כל המעוטר בתפילין כיוון ששמו של הקב"ה עליו כל מלאכי חבלה בורחים ממנו ואין להם כח להתקרב אליו. ומובא בחז"ל (מהרש"א ברכות ו.) שתפילין מביאות דבקות בה' והשראת השכינה בנו. וידוע מגדולי ישראל שמאוד הקפידו בקדושת התפילין וכל הלכותיהם, ובפרט נזהרו שלא להסיח דעת ונהגו עמם בקדושה ובפרט כשלבשו, ואלו שמדקדקים בהלכותיה זוכים לכל האמור לעיל. ויש קדושי עליון שזכו לראות איך שערלים נבהלו מהם כשראו את התפילין שעל ראשם, וכמו שכתוב וראו כל עמי הארץ כי שם השם נקרא עליך ויראו ממך, דאיתא בחז"ל בברכות שזה הולך על תפילין של ראש. וידוע הסיפור על השאגת אריה שפ"א הוצרך לנסוע לעיר אחרת ובאמצע הדרך הוצרכו לעבור ביער ששרצו שם שודדים, והנה באמצע הנסיעה ביער העגלון רואה ששודדים רצים לקראתם עם חרבות בידם, מיד הוא נתקף בהלה וצעק שודדים שודדים!! השאגת אריה הוציא את ראשו לחוץ והסתכל לכיוון השודדים באותו הרגע השודדים ברחו כל עוד נשמתם באפם. לאחר שחלפה הסכנה שאל העגלון את השאגת אריה איך קרה הדבר? ענה השאגת אריה בגלל שהנחתי על ראשי תפילין של ראש, שכתוב ע"ז וראו כל עמי הארץ כי שם השם נקרא עליך ויראו ממך, שאל העגלון אז למה כשהם ראו אותי שג"כ הייתי עם תפילין הם לא ברחו? ענה השאג"א כי כתוב וראו כל עמי הארץ אלו תפילין שבראש הכוונה בתוך ראש, ואצלך זה על הראש. סיפור דומה התפרסם גם על בעל התניא.

וכשמניחים תפילין צריכים להתבונן ביחוד ה', ביציאת מצרים שכתוב בו, ועי"ז זוכים שהתפילין ישפיעו את כל השפעות הקדושה שבהם. וצריך מאוד מאוד להיזהר מלהסיח דעת מהתפילין בשעת הנחתם, ומה טובה ההנהגה שהנהיגו לעצמם רבים מאנשי השם שלא שחים בדברים בטלים כשהם חבושים בתפילין ואשרי מי שזוכה לשמור על קדושתו, יזכה לאריכות ימים באיכות בעולם הזה ואוצרות השמים יפתחו בפניו. הרב ואזנר היה מרבה להביא מה שמקובל אצלו איש מפי איש עד רבי יהודה אסאד שאפשר לראות על האדם אם הניח תפילין היום או לא הניח, כי תפילין אמורות לגרום שמחה לאדם שהניחם, ואם יש שמחה על פני האיש סימן שהניח תפילין ואם לא אז ניכר שלא הניח, והתפרסם שרבי בן ציון אבא שאול היה יודע לומר על בחורים בישיבתו שעדיין לא הניחו באותו היום תפילין. ובוודאי הנחת תפילין **כראוי** היא היא המזכה את האדם לקדושה יתירה, לכן ראוי ללמוד את כל הלכותיה ודקדוקיה וכוונותיה. **בשואה האיומה** התפרסם הרבה על יהודים שמסרו נפש ונהרגו על מצוות תפילין. נביא כאן מספר סיפורים קצרים על יהודים שנשארו מגיאי ההריגה. לפני שנתיים נפטר רבי בנימין גרודקא מצדיקי בני ברק. סיפרו עליו שבמשך כל השנים שהיה במחנות ההשמדה מעולם לא פספס הנחת תפילין. במשך היום התפילין היו קשורים לו על רגליו, ורק בבוקר מוקדם הוא היה מוריד מרגלו ומניח את התפילין בהתרגשות, דבר זה היה בעבורו סכנת מוות, אבל שום יום הוא לא ויתר ע"ז, וכשהוא נפטר היה נידון האם לקברו עם אותן תפילין. **יהודי נוסף** בשם רבי מנחם בנימין פרנקל, שהיה גר בפתח תקווה ונפטר לפני כשלושים שנה, סיפר שמעולם לא הפסיד הנחת תפילין במסירות נפש וזה מה ששמר אותו, מלבד יומיים שבהם הפסיד מצוות

תפילין. פעם אחת היה זה כשחייל נאצי גילה אותו בבוקר מוקדם מניח תפילין, הוא רתח מזעם, לקח את התפילין והכה בהם על ראשו במשך שעה ארוכה עד שחשבו למת, ואז הוא חתך את רצועות התפילין, ומאז רבי מנחם בנימין היה יום יום חוצה את הגדר למחנה שעל יד, דבר שאם היה נתפס עליו היה נהרג במקום, ושם היה מניח את התפילין וחוזר בחשאי למחנה שלו. פעם שנייה שהוא לא הניח היתה ביום שהאמריקאים שחררו את המחנות הוא היה כ"כ תשוש עד שנרדם למשך 30 שעות.

סיפור נוסף על תפילין שהצילו אלפי אנשים התפרסם בשעתו בעיתונות. איש עסקים מצליח היה נוהג לשאת עמו לכל מקום שנסע או שטס תיק קטן, וביד נפרדת הוא לקח עמו תמיד תמיד זוג תפילין יקר והלך איתו לכל מקום כשהתפילין בידו, באחת הטיסות שלו בתוך אמריקה הוא נכנס למטוס והנה בשלב הסופי לאחר הידוק החגורות ולפני ההמראה הוא גילה לחרדתו שתיק התפילין נשאר ממש קרוב לכבש המטוס סמוך לשרותים ששם הניח את התפילין על ספסל רגע לפני שעלה למטוס, הוא היה איש מעשי הוא הוריד את החגורה קם לדייל וביקש לרדת, אך הדייל עצר בעדו וביקש שישב מיד במקומו, המטוס כבר סגר את דלתותיו ואמור להמריא ברגעים אלו, אך היהודי לא נסוג הוא פנה לדייל הראשי וממנו הוא קיבל אותה התשובה, עליך ליישב מיד במקומך לאחר סגירת הדלתות אין שום סיכוי שיתנו לך לרדת. הוא התחנן על נפשו ואמר זה מצווה ועניין שאני מקפיד עליו, זה הלכה שאסור לנו לנסוע בלא תפילין, אך הדייל לא ענה למשאלותיו, עד שהוא הצליח בדרך לא דרך להגיע לתא הטייס שם הוא ממש התחנן על עצמו, עד שראו כ"כ עקשנות, הטייס החליט לתת לו לרדת, אך בתור עונש הוא לא יעלה חזרה למטוס. הוא הסכים. וכך הוא ירד עצוב מהמטוס והמטוס המריא באיחור של 18 דקות. לאחר מספר דקות התבררה הזוועה הגדולה היה זה בפגיגועים הגדולים מה שנקרא 11 בספטמבר למינינם לפני כעשרים שנה, מחבלים חטפו מספר מטוסים והתנגשו במגדלי התאומים, והעולם מאז השתנה מקצה לקצה. הנס הגדול התברר אח"כ שמלבד מיוזענו שניצל, ניצלו עוד אלפים רבים של אנשים ובהם מאות יהודים, כי התברר שהתכנית המקורית היתה ששני המטוסים יתנגשו בשני המגדלים יחד, ודי"ז יגרום שאף אחד לא יוכל להינצל ולברוח משום שכשקורה כזה דבר ששני מגדלי ענק נפגעים בבת אחת, ההדף וגלי החום הם גדולים פי כמה והפיגוע הופך גם לקטלני הרבה יותר. אבל בגלל האיחור של המטוס השני ב-18 דקות בזכות הקפדה של יהודי על מצוות תפילין, אלפי אנשים הספיקו לברוח, בהם מאות יהודים שעבדו במגדלים הללו. מתוך הספר אוצר סיפורים למחנכים.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: בפרשת השבוע מובא שכשהגיעה הגאולה הקב"ה נתן לכלל ישראל שתי מצוות בכדי שיוכל לגאלם. המצוות שנתן להם הם דם פסח ודם מילה. יש להקשות אם היו זקוקים למצוות כדי שיגאלו אותם למה נתן להם שתי מצוות האלו בדווקא הרי היה יכול לצוותם על שאר מצוות. **תשובה:** כי בשביל שיהיה זכויות לא מספיק לקיים מצווה אלא צריך למסור נפש ע"כ, והואיל ולא היו בידם של ישראל זכויות כדי לצאת ממצרים, ציוו הקב"ה במצוות אך לא היה די להם בזכות של עצם קיום המצוות אלא היו זקוקים למצוות של מסירות נפש, וזהו דם מילה שזה מסירות נפש ליהודי מבוגר למול עצמו, וכן דם פסח שהלכו לשחוט את אלוהיהם של המצרים שהיה כבש אין סכנה גדולה מזה ורק עי"ז זכו לקבל את השפע הגדול.

שאלה: כידוע, ביום שלישי הבא פרשת בשלח יש מנהג לומר פרשת המן שניים מקרא ואחד תרגום, מנלן הסגולה הזאת? **תשובה:** סגולת אמירת פרשת המן היא מהירושלמי שכותב שהאומרו מובטח לו שלא יחסרו מזונותיו. ומובא במשנ"ב סימן א מהירושלמי והוא סגולה לפרנסה. בשנים האחרונות התפרסם בשם רבי מנחם מנדל מרימינוב שביום שלישי בשלח הוא היום שסגולה גדולה לאומרו בו. אומרים שאין מקור שכתוב זאת. בנוסף לזה ישנם עוד סגולות לפרנסה ברווח, יש את הסגולה

הגדולה של ברכת המזון בכוונה, נתינת מעשר כספים, אמירת פיטום הקטורת, אמירת ויתן לך במוצי"ש, נטילת ידים עם הרבה מים, להאריך בברוך ה' המבורך של מוצי"ש, לכווין בפותח את ידיך גי"פ ביום.

שאלה: האם יש בזמנינו מכת חושך כעין שהיה במצרים? **תשובה:** האבן עזרא כותב שפעמים רבות הוא היה במקומות מסויימים על ים האוקיינוס והיה שם חושך עבה מאוד שלא היה שייך להפריש בין יום ללילה במשך חמישה ימים ברציפות. היה איזה רב גדול בלונדון לפני 100 שנים בשם הרב פרבר והוא כותב בספרו כרם הצבי על הגדה של פסח שהוא היה בשנת תרע"ב במנצ'סטר וכן גם פעם אחת בלונדון שהיה חושך עבה במשך שלושה ימים רצופים ולא היה פעילות כלל אלפי אנשים מתו אז.

שאלה: מדוע רבי חיים קניבסקי למד בכולל חזון איש לעת זקנה, הלא הפריעו לו שם רבות בלימוד התורה כי כל הזמן שאלו שאלות? **תשובה:** סיפר רבי אברהם גנחובסקי שפעם מישהו הביא לו סכום עצום לתת לרבי חיים שילמד בביתו בכדי שלא יפריעו לו, אמר רבי חיים אני לא רוצה לעזוב את כולל חזו"א כי כשמפריעים לי אני חוזר על הלימוד שוב מהתחלה ואז זה גורם לי לזכור את הכל יותר טוב ואם אלמד בבית אני אפסיד עניין זה.

שאלה: האם צריך לפרש בתפילה לפני הקב"ה בדיוק מה אני רוצה או מספיק לומר רק בראשי פרקים? **תשובה:** בפרשה הקודמת מופיע ויצעק משה אל ה' על דבר הצפרדעים אשר שם לפרעה. אומר שם האור החיים למה משה הוצרך לומר אשר שם לפרעה הרי פשוט שהצפרדעים באו לפרעה? ומפרש האוה"ח מכאן שצריך לפרש תפילתו, דהיינו כשאדם מבקש משהו מהקב"ה הוא יבקש בדיוק מה שרוצה, ולא ברמזים ואין בושה מה', רק בעבירות צריך להתבייש. וכך גזר הקב"ה שתפילה עובדת כשמבקש מפורש, והטעם משום שעיי"כ הוא יותר מרגיש קירבת ה' והתפילה שלו יותר מעומק הלב מאשר כשמתפלל ברמזים. והחזו"א אף כמה פעמים גער באנשים שהתביישו לבקש דברים פשוטים מה' ואמר שזה חסרון באמונה שהקב"ה הוא אבינו, והיד ה' תקצר?.

שאלה: אדם עצבני איך אפשר להרגיע אותו? **תשובה:** שלמה המלך אומר במשלי: מענה רך ישיב חמה. והיינו דבר ראשון לגלות אמפתיה לתחושתו של הכועס, והכוונה היא ברוב המקרים רק להזדהות עם הכאב והרגשות, וכמובן להקשיב לדבריו. ורק בשלב השני אחרי שהבעת אמון בו וכמה הוא צודק, רק אז אפשר בזהירות הנדרשת להעבירו לעבר מוקד חשיבה חלופי שיביא אותו לתחושות חיוביות. ואפשר לומר שברוב המקרים כשמזדהים עם הכאב של השני אזי השני בעצמו מוצא דרך להיחלץ ממצבו הטעון.

שאלה: מי הם שלושת הגאונים חסידי גור שגרו בשכונת שערי חסד ונישאו למשפחות ליטאיות לפני שמונים שנה? **תשובה:** רבי יצחק פלקסר שהיה ראש ישיבת שפת אמת וחבר מועצג"ת נשא את נכדת רבי דוד בהר"ן. שהתיתמה בגיל צעיר מאביה רבי אברהם כהן. וגדלה אצל הסבא רבי דוד בהר"ן. רבי שמחה בונם לייזרזון המשגיח של שפת אמת שנשא את בתו של רבי חיים לייב אויערבאך, ורבי ישעיה מונדרי מגדולי הדיינים חתן רבי דוב זוננפלד. כשנשאל רבי דוד בהר"ן מה לו לר' דוד הליטאי לקחת חתן חסיד לנכדתו? אמר להם ר' דוד, הלא הוא ספר תורה מהלך, בקי בכל הש"ס בעיון, האם אתם מכירים עוד בחורים כאלה?

שאלה: האם השנה לעי"ע נחשבת לשנת בצורת ומדוע לא מודיעים עי"כ וכן האם יש אפשרות שיהיה שינוי בזה? **תשובה:** הנתונים המדאיגים על מיעוט הגשמים וכמויות הגשם שירדו השנה נמוכים ומדובר בשליש מכמות הגשם הממוצעת עד לעונה זו, וכמו שזה שנראה בלי התפילות שלנו זה ימשך ככה, ואמנם לציבור הכללי יש פתרונות של התפלת מי ים וכעת השיקו פרויקט של התפלת מי ים לכינרת אמנם זה לא בריא כמו מי גשמים אבל אפשר להסתדר, אבל לחקלאים הדבר נאמד בנזק אדיר. והסיבה שהמדינה לא מודיעה על שנת בצורת כי זה מאוד יקר לה תשלום לחקלאים וכו' ורק בלית ברירה הם נאלצים להודיע. ולכן לעי"ע הם ממתנינים אולי ישתנה לטובה, ויש להוסיף כי על פי נתוני רשות המים, חסרים 1.74 מטרים לקו האדום העליון של מפלס

הכנרת, והמפלס גבוה ב- 2.46 מטרים מהקו האדום התחתון. לשם השוואה, בשנה שעברה עלה המפלס מתחילת החודש ועד מועד זה ב-13 ס"מ, ואילו השנה מתחילת החורף ועד היום המפלס עלה רק בסנטימטר וחצי.

שאלה: עד כמה יש לנו להתקומם על החלטת בית המשפט להדיח את השר הרב דרעי מהממשלה? **תשובה:** במהלך השנים בית המשפט פגע פגיעות אנושות בעיקרי היהדות ובזכותנו לשמור תורה ומצוות. הוא כופה על יהודים חילולי שבת; הוא פוגע בטהרת הייחוס; הוא רודף את לומדי התורה; הוא אוסר עלינו לקיים אירועים בהפרדה; הוא כופה על בתי החולים לאפשר הכנסת חמץ בפסח; הוא מכיר ב"רצח מתוך רחמים"; הוא מסייע לניתוחי מתים; הוא מקדם את הרפורמים; הוא מבסס ומחזק את מעמדם וכוחם של אנשי תועבה שבמעשי התועבה שלהם מסכנים את עצם קיומינו בארץ ישראל; הוא מנסה לכפות עלינו, גם בדרכי נועם, לנטוש את החינוך הטהור של ילדינו; וכך בעוד נושאים רבים ומגוונים הוא רק מעצים ומעצים כל הזמן את רדיפת הדת ושומרי המצוות, עד שהחיים היהודיים בארץ ישראל הופכים להיות קשים מיום ליום. על רקע כל אלו, ברור שהאיסור שהוטל על הרב דרעי לשמש כשר בממשלה הוא מהדברים הקלים שמופנים כנגדנו. אין בזה כל פגיעה ישירה בערכי היהדות או ביכולתינו לשמור תו"מ. אמנם זה משפיל ומקומם וזה מלמד עד לאיזו רמה של שנאה כלפינו הם הגיעו, מה גם ש"העבירה" שבה הואשם היתה ס"ה איזה טעות קטנה בדיווח של אחיו, ולא הייתה לו תועלת כספית ממנה ולקופת המדינה לא נגרם נזק. ולכן למרות שהדחתו מקוממת, היא עניין פוליטי בעיקרו ורדיפה ולא מגיעה לעוצמת הפגיעה שיש בהחלטותיהם הישירות נגד התורה ולומדיה. אמנם במקרה של הרב דרעי, מסתבר כי הדחתו גם תפגע ביכולת שלו לפעול בעניינים רוחניים, אבל בוודאי ובוודאי שאין בהדחתו עקירת הדת כבשאר ההחלטות המרושעות נגד עיקרי הדת.

שאלה: ביא שבט לפני 14 שנים נפטר רבי ישראל נח וינברג מייסד וראש ישיבות אש התורה, והקים רשת מוסדות בינלאומית לחינוך וקירוב יהודים. כידוע ישיבת אש התורה היא נמצאת במקום הכי אסטרטגי ויוקרתי מול הכותל איך קיבל את זה הרב וינברג? **תשובה:** הרב וינברג היה מתמיד אדיר למדן ובקי בכל הספרות התורנית הוא היה כאוב ממצב היהודים בארצות הניכר והקים ישיבות כדי להשיבם לדרך האמת. בין השאר הוא הקים את ישיבת אור שמח, הוא השקיע רבות בתוכניות לימוד לקירוב רחוקים והצליח להשפיע על פרופסורים רבים לטעום מהיהדות. לימים הוא הקים מערך מסודר של הוכחות לקיום בורא העולם ואמיתות התורה ועם זה הוא טס לכל העולם בכדי שיהודים לא יתבוללו, והא הצליח לסחוב לארץ לסיור וללמוד יהדות אלפי צעירים שבזכותו שמרו על יהדותם ולא התבוללו. כמו"כ היה איכפת לו מאוד עניין זה של התקשורת בעולם שתמיד מוטה כנגד ישראל הוא הקים אתר מיוחד שחושף את כל השקרים שלהם ואכן לפני עשרים שנה הוא קצר פירות והצליח לשנות את השם הרע של ישראל בעולם בזמן האינתיפאדה שהייתה אז. לאות הוקרה על הישגיו במסגרת פעילות אש התורה העניקה הממשלה לרב וינברג כפרס אתר לבניה במיקום אסטרטגי אל מול הכותל המערבי.

שאלה: בימים אלו רבים חולים בשפעת האם מי שהתחסן ג"כ נדבק, מה התסמינים שלה ואיך אפשר להימנע מלחלות בשפעת? **תשובה:** גם מי שהתחסן יכול להדבק כי יש המון זנים של שפעת והחיסון לא מועיל להכל, ולחלק הוא מועיל רק שלא יחלה קשה, התסמינים העיקריים של מחלת השפעת כוללים חום פתאומי של מעל 38 מעלות, נזלת או גודש באף, כאבי שרירים, כאב ראש, כאב גרון ו/או חולשה כללית. התסמינים מופיעים כיומיים לאחר ההדבקה. בתחילה ישנה החמרה בתסמינים, ולאחריה הקלה הדרגתית. המחלה נמשכת כשבוע עד עשרה ימים. הטיפול המקובל לשפעת הוא טיפול המיועד להקלה על התסמינים ולחיזוק הגוף וכולל: מנוחה, שתייה, תרופות להורדת החום, טיפות אף וכדומה. מאחר והגורם למחלה הוא נגיף ולא חיידק, אין צורך באנטיביוטיקה. במקרים מסויימים, מחלת השפעת עלולה להסתבך ולהתפתח למחלה קשה מאוד. במקרים אלה עשויים להתפתח מחלות כגון דלקת ריאות חיידקית משנית למחלה הנגיפית או אי-ספיקה נשימתית. ניתן לצמצם באופן משמעותי את הסיכון שבהדבקות בשפעת על ידי שמירה על היגיינה (חדרים

מאווררים, רחיצת ידיים וכדומה), הישארות בבית כשחולים או לא מרגישים טוב, שמירה על מרחק מאנשים חולים והימנעות מהתקהלויות.

שאלה: לפעמים אדם לחוץ מאיזה עניין כגון בעיות בכולל או להבדיל בעבודה וכן בעיות פרנסה וכל מיני מתחים מסויימים ממה צריך להיזהר אז? **תשובה:** באופן טבעי אדם שבמתח הוא מתפרץ מאוד בבית וזה מובן אבל צריך להיזהר לא לגלוש ולא לעשות בבית דברים שיכולים להשאיר כתם בלתי הפיך, והיינו לשמור את הכעס. הבן זוג והילדים לא אשמים במצב ואם יכעס עליהם הבעיה רק תחריף, להפך זה הזדמנות כל פעם שיש כעס להתגבר ואז להתפלל שבזכות זה הבעיה תפתר.

שאלה: במה הרב אלישיב אחז שצריך להשקיע את כספי הצדקה? **תשובה:** סיפר הרב דרזי שפעם הגיע איש ציבור שהוא רוצה לחלק סכומי כספים עבור הכוללים כי הלא לימוד התורה הוא הדבר החשוב ביותר, אמר לו הרב שהדבר החשוב ביותר הוא להשקיע כספים בחיזוק בחורי הישיבות כספים לעידודם לתת להם חיזוק וטפיחה על השכם וכיו"ב. ויש להוסיף שלרב אלישיב היתה קרן מיוחדת לדברים האלו וכשנגמר הכסף הוא טרח לגייס לכך ממון למרות שזה כלל לא היה בהרגלו.

שאלה: ממתי הזמן לחנך את הילדים? **תשובה:** כתב בספר 'עלי שורי' (ח"א עמ' רס"ג) החינוך מתחיל מיומו הראשון של הילד ממש, כי הרשמים מהנעשה מסביב, נקלטים בו היטב, והם הולכים ומתגבשים מיום ליום, לכן גם ההנהגה עם תינוק בן יומו צריכה להיות מחושבת. באחת השיחות המפורסמות של הרב שך הוא סיפר בזה"ל: זכורני, שבמקום הולדתי בליטא, היתה האמא שרה לבנה הפעוט שיר ערש: ילדי, מאחורי העגלה עומדת כבשה לבנה, הכבשה תלך לעשות סחורה, להביא לך צימוקים ושקדים, צימוקים ושקדים הם סחורה טובה, אבל התורה היא הסחורה הטובה ביותר, הצימוקים והשקדים אמנם מתוקים, אבל ללמוד תורה מתוק שבעתיים. זה היה השיר שהאם היתה שרה לבנה בעת שהיתה מאכילה אותו, או מרדימה אותו.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות של השבוע: א. על קשקשים מה שהועיל אצלנו מאוד שמן תינוקות שמתקלחים אחרי 3 פעמים הכל נעלם. מישהו נוסף כתב לגבי הקשקשים לגשת לרופא עור. לפעמים יש בעיה של סבוריאה או פטריה וניתן לטפל בו דרך טיפול תרופתי. השמפואים לא יעזרו אם יש בעיה שורשית שצריכה טיפול מהשורש. ולגבי הסרת הקשקשים בקלות- למרוח שמן זית על הראש. להמתין מספר דקות שתתרכך הקרקפת, ולהסיר בזהירות עם מסרק סמיך. עוד כתבו: לגבי עצה לקשקשים: כאשר השמפו בשיער לסרק עם מסרק יחד עם הקצף. **ב.** לגבי התפזרות הציפית והשמיכה כתבו כמה רעיונות: הראשון: פשוט לשים תיק תק או כפתורים. לדוגמא: לולאות משרוך ב-4 קצוות הציפה מבפנים וכפתורים בקצוות של הפוך. ככה לעשות בכל הצפיות וכל הפוכים ואז כל פעם שמלבישים את הפוך לחבר את הכפתורים והפוך לא בורח. עוד כתבו שאפשר להשים סיכת ביטחון. **ג.** לגבי עצה למי שמושך שערות: לקנות פרווה קטנה (יש מחזיק מפתחות) אבל לא משנה איזה זה נותן רוגע לילד ומפסיק למשוך שערות. **ד.** במקרה שנתקעתם עם חולצה לבנה שהוכתמה נקודתית רגע לפני שבת או לפני יציאה, קחו מקלון צמר גפן וטבלו אותו באקונומיקה באופן מזערי אח"כ שפשפו את הכתם והוא בעז"ה יעלם בקלות. **ה.** לגבי ששאלו על נסיגת חניכיים איזה פתרונות יש, צריך לדעת שבאמת ע"פ הרפואה אין לזה תרופה, אלא רק תפילות ותחנונים לבורא עולם שיעשה נס יכול לרפא את הדבר הזה !!! למעשה מה שניתן לעשות זה טיפול שנקרא 'הקצעת שורשים' שבו מנקים את כל רובד החיידקים המזיקים לכל אורך השן עד לשורשים. (נעשה בהרדמה מקומית, או מלאה). בשלב זה הרופא יראה את המצב של עצם החניכיים, ויתכן שימליץ לאחר מכן על השתלת עצם, שזה פעולה כירורגית, (מוגדר כניתוח חניכיים), שבה הרופא "מיישר" את כל השקעים שיש בעצם החניכיים, כדי שלא יהיה מקום לחיידקים להכנס ולקנן... עד כאן השלב הקשה. לאחר מכן מה שחייבים לעשות כדי לשמר את המצב, זה ע"י טיפול של ניקוי אבן (שיננית), פעם בשלושה או ארבעה חודשים, פלוס מעקב של פעם בשנה אצל הרופא המקצועי שיראה שהמצב לא מחמיר ח"ו. וכן מומלץ מאוד מאוד לעשות סילונית לשיניים. וכן מומלץ מאוד להשתמש במברשות שיניים דקות לבין השיניים (מוכרים בבתי המרקחת או בפארם) וכן מומלץ מאוד

מאוד לקנות "מעסה חניכיים" הנקרא בבתי המרקחת גם "סימולטור לחניכיים", שזה כמו ידית קטנה מאלומיניום בצבע נחושת, עם ראש גומי בצבע אדום, שתפקידה 'לעסות' את החניכיים (להכניס בין השיניים ולחוץ בעדינות על החניכיים) ובכך לצמצם את הכיסים בחניכיים שבהם מצטברים החיידקים. ופשיטא שבפשיטא שצריך לצחצח שיניים בוקר וערב. מקווה שהדברים יהיו לתועלת. ו. בעניין גירודים בעיניים. קרה לי פעם מקרה דומה של גירודים בעיניים. עד שהתברר שהמספר במשקפיים היה לא מדויק. וכשהחלפתי משקפיים הגירודים והדמעות נפסקו. יש פעמים שהגרוי בעיניים נובע מאלרגיה וצריך טיפות עיניים לאלרגיה. ז. לענין הורדת שריטות מעדשות משקפיים- (רק בעדשות פלסטיק) יש אברך במודיעין עילית שעוסק בתחום זה בתשלום סמלי, לפרטים: 058-3151700. ח. לגבי כוויות קור באצבעות הידיים- הדבר נובע מאי זרימת דם מספקת בשל הקור, מומלץ מנסיון אישי ללבוש כמה שיותר בגדים חמים ובפרט על הבוקר כשיוצאים מהשמיכה, ולחמם את הגוף ע"י מזגן, שתיה חמה וכדו'. כשהגוף חם, אז גם אם הידיים קרות לא נהיות כוויות. ט. שלח לי אחד מבכירי הגרפולוגים בארץ: לגבי מה שבקשת על ילדה שמתקשה ללבוש בגדים יש לבדוק אם זה לא סמפטום של איזה פגיעה ברגשות. ניתן לבדוק ע"י גרפולוגיה. י. בקשר לילדה בת שנתיים שמתקשה להיגמל ממציצת אצבע - ייתכן מאוד והילדה עדיין צעירה מדי בשביל להיגמל ממציצת אצבע. יש משמעות מאוד גדולה לבשלות הרגשית של הילד להיגמל בזמן גמילה מכל דבר שהוא. יא. לגבי ילדה שמאוד לא נוח לה ללבוש בגדים. אין!!! פתרון קסם לעניין. כל ילד ומה שנכון עבורו לפי מכלול של דברים. לכן, חשוב מאוד!!! לפנות לאנשי מקצוע בעלי ידע מקצועי ומדויק לעניין התחושה - במקרה זה מרפאות בעיסוק - ולקבל מהם את ההדרכה וההכוונה הנכונה לגבי הילד הספציפי שלהם. כמו שאם כואב לנו הגרון לא נבקש בעלון זה עצות מה לעשות כדי שלא יכאב הגרון אלא נלך לאיש מקצוע מתאים- רופא שהוא יבדוק בצורה מקצועית. כך גם במקרה זה- חובה לפנות לאנשי מקצוע שיתנו להורים ולילד כלים המתאימים לו! באופן אישי. חשוב מאוד להבין שתחושה, ובמקרה הזה- רגישות תחושתית זה דבר שמלווה את הבן אדם מרגע שהוא נולד ועד המאה ועשרים שלו ויש לזה השלכות לכל אורך החיים ואם רוצים לעזור לילד להצליח לתפקד היטב גם כשיגדל והרגישות התחושתית עדיין תלווה אותו חובה לפנות לאנשי מקצוע בעלי הסמכה מקצועית בתחום שיתנו כלים להתמודד בצורה הטובה ביותר היום ובעתיד הקרוב והרחוק.

התורה חסה: א. האם יש עצה למילוי שערות בראש לאדם צעיר מאד וכן לגדילת הזקן? **ב.** למי שיש עצה לפיהוקים גיהוקים וכיו"ב ש"נתקעים". **ג.** למי שיש עצה שהאבקת כביסה נשארת במגירה למרות שמגירה נקיה אודה מאד לרעיון. **ד.** אני מחפש עצה איך להרחיב את הגומי של המכנסי פיג'מה, בגד ים וכיו' שהתכווץ (כנראה בכביסה) ואינו רוצה להתרחב וזה מאוד לוחץ. אשמח על כל עצה או פיתרון תודה רבה.

הלכות הקשורות לפרשה:

החודש הזה לכם ראש חדשים: מי ששכח ברכת החודש בשבת יכול לכתחילה לאומר ביום חול בערב ראש חודש.

בפרשתנו: נעליכם ברגלכם. כמה עניינים בהלכות נעלים: לעולם ימכור אדם כל אשר לו ויקנה מנעלים לרגליו. לא יישן עם נעליו סמוך לראשו משום סכנה וגורם לשכחה. נעלים שהתלכלכו בבוץ, אם הוא רטוב מותר להסירו בשבת ע"י קינוח הנעלים בקיסם או כיוצ"ב, אבל כשהתייבש אסור להסירו. מצוואת רבי יהודה החסיד שלא ימשח אדם מנעליו ביום שיוצא לדרך ובדיעבד אם צחצח שרי לצאת, ובצחצוח של זמנינו י"א דשרי. כתוב בפסחים קיא לא ילבש אדם נעליו בעוד רגליו רטובות מהרחצה כי זה גורם לעיוורון ורבי חיים קניבסקי אומר שזה נוהג גם כיום, ונחלקו הפוסקים האם כשלוש גרביים גם יש את הקפידה בזה, ונעלי בית שלא עשויות מעור נהגו העולם להקל. ברמ"א שא טז כתב שלא ילך אדם יחף בשבת. וביום חול ע"פ קבלה ג"כ אין

להלך יחף, כי באדמה יש טומאה. מלבד יו"כ דשרי, כ"כ בבני יששכר וכ"ה בחסד לאברהם.

חידות

חידון שינון פרשת שבוע תשובות לפי סדר הא – ב ומתאים גם לילדים. התשובות נמצאות בסמוך לשאלות: א. מי אכל את כל עשב הארץ? ארבה. ב. ה' אמר למשה: בא אל פרעה. ג. מה היה משה בעיני מצרים? גדול מאוד. ד. מה שמו על המשקוף? דם. ה. מה עשה ה' לבכורות? הרג אותם. ו. מצווה בפרשה שקשורה לליל הסדר? והגדת לבנדך. ז. מה העבודה הזאת לכם ואמרתם? זבח פסח. ח. איזה מכה נוספת היתה בארבה? חושך. ט. מה עשו עם אגודת אזוב? טבלו בדם. י. היכן נתקע כל הארבה ב? ים סוף. יא. איזה בעל חי שתק? כלב. יב. את השה של קרבן פסח לוקח? לבית אבות לבית. יג. איך נקראים צידי המשקוף? מזוזות. יד. איך נקרא דבר שאינו מבושל כל צרכו? נא. יו. להיכן נסעו מרעמסס? סוכות. יז. מה אסור לשבור בקרבן פסח? עצם. יח. מה עשה ה' כשראה את הדם? פסח על הבתים. יט. מה היה בכל מצרים בזמן מכת בכורות? צעקה גדולה. ק. מה ה' אמר לעשות לכל פטר רחם? קדש לי. ר. איך קוראים לחודש ניסן? ראשון. שא. מהו גיל השה שנלקח לקרבן פסח? שנה. ת. פרעה אמר למשה כי ביום ראותך פניי תמות.

שמות ספרים בפרשה? למען תספר. באזני בנדך. אגודת אזוב. זבח פסח. ליל שימורים. חוקת הפסח. והגדת.

חידות פרשת שבוע: א. 5 פרשת בפרשה? ב. מסכתות מהש"ס בפרשה? ג. מאכלים/שתייה? ד. שני מילים צמודות שכל אחת בת שני אותיות 17 פעמים? ה. 26 פעמים בפרשה שתי אותיות צמודות? ו. 16 חלקי גוף בפרשה? ז. היכן בפרשה עצם שהיא עצם, ועצם שאינה עצם? ח. היכן בפרשה משה, ולא משה רבינו? ט. האם עז ושה זה אותו בעל חי? י. 7 מילים רצופות בפרשה המסתיימות באות ס? יא. 5 מילים רצופות החוזרות על עצמם מדויק בפסוקים שאחריו?

תשובות: א. מקץ (יב מא) ויצא (יא ח) בא (י א) ויקרא (י כד) חוקת (יב יד). ב. זבחים (י כה) כלה (יא א) אבות (יב ג) עבדים (יג יד). ג. חלב, דבש (יג ה) מצות (יג ו) ארבה (י ד) בשר (יב ז) בצקו (יב לד) עוגות (יב לג) ברד (י ה). ד. בא אל (י א) כי חג (י ט) לא כן (י יא) את כל (י יב) על כל (י יב) שא נא (י יז) רק את (י יז) את לב (י כ) לך אל (י כח) כי כל (יב טו) שם מת (יב ל) את חן (יב לו) כי לא (יב לט) כל בן (יב מג) לו כל (יב מח) לי כל (יג ב) על כן (יג טו). ה. אתתי (י א) התעללתי (י ב) ההלכים (י ח) ובבנותינו (י ט) בבנינו (י ט) בצאננו (י ט) בבקרנו (י ט) ההוא (י יג) תתן (י כה) מקננו (י כו) ממנו (י כו) והשתחו (יא ח) ההיא (יב טו) וישתחו (יב כז) צררות (יב לד) בתוככם (יב מט) מררים (יב ח) וככה (יב יא) בבתיכם (יב יט) מרעמסס (יב לז) כשש (יב לז) ממצרים (יב לט) בבני (יג א) בבהמה (יג א) לתת (יג ה). ו. לב (י א) אזני (י ב) מפני (י יא) עין (י ה) ידך (י יב) כבד (י יד) לשונו (יא ז) רגליך (יא ח) אף (יא ח) ראש (יב ב) דם (יב ז) בשר (יב ח) כרעיו (יב ט) שכמם (יב לב) עצם (י בכא) רחם (יג ב). ז. 'לא תשברו בו עצם', בעצם היום הזה'. ח. 'ואם יפחת הבית מהיות משה'. ט. פרק י"ב פסוק ה', זה אותו בעל חי. י. פרק י"ב פסוק י"א. יא. פרק י"ב פסוקים מ' מ"א.

חידות לשאל את הילדים: א. צרופי מילים למילה מים. ב. פרי הדר שיש אותו גם צהוב וגם אדום? ג. איזה פרי וירק יש אותם ב 4 צבעים? ד. איזה פרי יש אותו גם באדמה? ה. איזה פרי מזכירים בו את מה שירד במצרים? ו. איזה פרי אוכלים רק את הגרעינים שלו?

תשובות: א. מים מנרלים, מים שלנו, מים אחרונים, מים בטעמים, מים קרים, מים חמים, מים גנובים, מים רדודים, מים עמוקים. ב. אשכולית. ג. תפוח, פלפל. ד. תפוח אדמה. ה. מנגו. ו. רימון.

חידות כלליות: א. איזה משפט אדם מזכיר 3 פעמים כל יום בתפילה ואומרם כמו שאר התפילה, ואילו בסליחות אומר את זה באיטיות מאד עם הרבה כוונה ורגש? **ב.** מי נתן ואף אחד לא קיבל ממנו כלום?
תשובות: א. שמע קולנו ד' אלוקינו וכו'. **ב.** אדם ששמו נתן.

חידון משמעויות מילים לפרשת בא. **יא' משמעויות למלה כבד.**
כבד - קשוח. נחרץ. לא מתפשר. "הכבדתי את ליבוי" (שמות י א). **כבד - טעון משאות, עמוס.** "ואברהם כבד מאוד" רש"י: טעון משאות (בראשית יג ב). **כבד - ערל, פגוע.** "כבד פה וכבד לשון" רבינו בחיי: ערל שפתיים (שמות ד י). **כבד - חזק.** "ברד כבד" אונקלוס: תקיף (שמות ט כד). **כבד - רב, הרבה.** "ויצא אדום לקראתו בעם כבד" תרגום: בחיל רב (במדבר כ כ). **כבד - ריבוי.** "כי כבד אכבדך מאוד" רש"י: יותר ממה שנטלת לשעבר אני נותן לך (במדבר כב יז). **כבד - נהג בו כבוד.** "כבד את אביך" ת"ר איזהו כבוד מאכיל ומשקה מלביש ומכסה מכניס ומוציא (קידושין לא:). **כבד - אבר בחלל הבטן.** "הכבד יש בו ריבוי דם לפיכך לכתחילה אין לו תקנה לבשלו על ידי מליחה" (שו"ע יורה דעה סימן עג ס"א). **כבד - בעל משקל גבוה.** משא כבד. **כבד משקל. כבד - נקה, סדר, טאטא.** "מכבדין את הבית" (ברכות פרק ח' משנה ג'). **כבד - כמו בד.**

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת

בשביל משכורת חודשית של 104,256 ש"ח אפשר היה לצפות מהגברת חיות לשיקול דעת יותר סביר, לא?

"אפשר להכין לך ביצה עין?" - "כן, תודה רבה, אבל בלי קטרקט".

רוב שופטי בגז מתריעים מפני עריצות הרוב.

כשאני אהיה סבא אני אשתה תה חם רק אחרי שהוא יתקרב.

שאלו מישוהו מאיפה היה לך כסף לחתן את הבת שלך? הוא ענה: כשהתחתנתי קיבלתי על עצמי לחסוך כמה שקלים בכל פעם שאקרא משהו לא מדויק בעיתון.

איווט ליברמן מציג עצמו כמועמד לרב ראשי ומכריז "אין ראוי ממני". מר איווט למה שלא תציג מועמדות לנשיא בית המשפט העליון, לזה אף אחד לא יתיחס כבדיחה.

הרגע הזה שאתה מתארח אצל ההורים ואתם נהנים לראות את הבן הקטן שלך מדמיין לעצמו שהוא בשיחת טלפון. הוא מחזיק בטלפון משחק, מכסה את הפומית בכף היד ואומר בטון של קוצר רוח: אוף, זה עוד פעם סבתא.

שף שרגא: יש לנו מתכון של צלי בשר יבש וקשה שמתאים במיוחד למיטיבי לסת.

מתפלל יקר: אין חובה להחזיר את הסידור למקום אחרי התפילה, זו זכות.

אבי המיועדת משבח את בתו באזני השדכן: הבת שלי יש לה תרבות אירופאית. השדכן: כלומר... - כלומר היא רגילה שיש בבית משרתים שאפשר לסמוך עליהם בכל דבר.

אמור לי מי הטיל עליך קלון ואומר לך מי אתה.

למה בדרך כלל דווקא אלו שגרים בקומות העליונות הם אלו שעושים "שלום זכר" בבית?

"מים גנובים ימתקו", וסוכר גנוב?

חבר שלי ראה בעיתון מודעה בזה"ל: דרושים נביאים לבית כנסת בבית וגן. מעניין שפרסמו רק טלפון ולא פקס לקו"ח.

למה תמיד הרוקחים בקופ"ח ערבים? כי תמיד מקללים ערבים שהכסף שלהם ילך לתרופות.

הרגע שאתה רוצה לספר משהו מצחיק, אבל אז אתה מתחיל לצחוק עוד יותר...

בתפריט במסעדה כותבים לך 'מנת השף', זה קצת מלחיץ, למה מי מכין את שאר המנות? המנקה?

אם נפל עליך תפוח - תתרחק מהר! העץ לא נופל רחוק מהתפוח.
מה המשותף לחכם ולטיפש, שניהם חושבים שהם יודעים.

תודה. אני רוצה להודות לכל מי שהוא מזכה את הרבים באמירת אמן יה"ר שיזכה ללמוד הרבה תורה. אני רוצה להודות ג"כ לבחור החשוב מגאוני הבחורים מחביבי הצוות בישיבה הקדושה 'תהילת שלמה' עדין לגדולות ונצורות, מאיר את העולם בקדושתו ותורתו הבחור החשוב והמופלג **מאיר קופרשטוק נ"י** שבזכותו רואים את העלון עוד אנשים. וכן תודה לבחור החשוב מבחירי עולם התורה גאון וחביב של הבריות, עמל בתורה ודמות ליאשרי יולדתו הבחור הצדיק **מרדכי רפאל אדלר נ"י** מתורת אמת שבזכותו משפחתו נשארת עוד תקופה במקום שמשא רבינו ביקש מהקב"ה לשבת בו כל ימי חייו.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפניה בחצר ברחוב סוקולוב 23. ובבית המ"ד המרכזי מניין אברכים 'פרדס כץ' רחוב אבוהצירא 9, ובכולל 'מורשה ודעת' (בית כנסת הגדול) בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקרטון בארון למטה. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים ובראשם **רבי יזידיה זר שליט"א - משבחי הרב זר:** אפילו שלא מבין בפוליטיקה, הוא לא מדבר על זה. וידוע שאפילו שמחירי המשקאות ירדו הוא ממלא פיו מים. אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור. כמו"כ ניתן להשיג את העלון במודיעין עילית (לא כמות) החל מיום חמישי בערב בשעה 36: 7 בכניסה לחנות ש.מ.ח. - שרותי משרד רחוב רשב"י 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א, שמאוד שמח במפלת רשעים ויותר שמח בהצלחת הטובים והר יונה. **כן ניתן להשיג בירושלים** בישיבת מיר אצל האיש שידוע בשמחתו בקידוש לבנה רבי דוד רוטשילד שליט"א או אצל האיש בעל לב הזהב, הדמות של ישיבת מיר רבי אבי פרידנר שליט"א. **בבית שמש** אצל האיש שחסר מאוד בבית שמש כשהוא לא נמצא רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. **וכן** בישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - חבקוק הנביא 7 רמה ג'. **בנתניבות** ב'בית בוכריס'. ובבית יצחק. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד, אצל הבחור החשוב ישי רוט נ"י. **בירוחם** אצל הקדוש המופלג רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. **באופקים** בבית הכנסת זכרון אליהו. **בקריית גת** בביהכ"נ שומרי אמונים ובביכ"נ קרעטשנף מיום שישי. **בחזון יחזקאל:** בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החיד"א רובע ג אצל גדול מזכי הרבים בדורנו רבי יצחק משענייה שליט"א **בעוצם** בישיבת נר זרח ע"י מרא דקדשים בישיבה רבי שמואל הוניגסברג שליט"א. **ברכסים** אצל האיש שהוא מיוחד בענוה רבי יוסף המאירי שליט"א כולל נר ישראל גבעה ב. **ברעננה** אצל משפחת זכאי המיוחדת והנפלאה רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון- 052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בגני הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. בעשי"ט צאנז גור ויוצאי חברון, ע"י רבי יואל פינהנדר שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל וכן בישיבת עטרת שלמה. **בראשון לציון** אצל הנ"ל: וכן בעיר **אלעד** בישיבת כנסת יחזקאל ותורה בתפארתה ובישיבת הר"ן ע"י רבי יואל פינהנדר שליט"א. **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האדם שכל הזמן שומעים עליו רק שבחים רבי אברהם לויסון שליט"א. **בקריית אתא:** בבית הכנסת מאקווא ירושלים 3 ע"י הבחור המפורסם בצדקותו עדין לגדולות אהוב הבריות נ"י וכן בבית הכנסת של הקהילה החרדית בקריית אתא רחוב כצלסון 5. **ברמת השרון** אצל עמוד התפילה והישועות הכהן הגדול רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות מידי יום רביעי. **בחדרה** בכולל אדרת אליהו בראשות הרב נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13

במנצ'סטר אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: +447425793110. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים.

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר לטלפון: 03-6180383.

כמו"כ העלון נמצא ב'כל העלונים' בעיצוב בשם 'לבית התורני'. וכן העלון (מלבד ההערות שבסופו) מופיע ב'קובץ גליונות'.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל ארבעת השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבת. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com

יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431. או בינדרים פלוס - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסייעים: עלון בודד עולה לנו 15 אגורות. אפשר לשלוח משם הדעות.

העלון מוקדש השבוע למי שהעלון הוקם לעילוי נשמתו והוא זכה לשבת זרע ברך ה' כולם חכמים נבונים לומדים ומקיימים את התורה באופן הכי מושלם שיש מקיימים רצון ה' כאביהם הגדול רבי משה אשר בן רבי חיים הינמן זצ"ל אביו של מייסד העלון רבי ישראל מאיר שליט"א מראשי העיר ומגדולי אנשי החסד של עיר התורה בני ברק ומעמידי העולם בשעות הערב בהתמדה ולימוד התורה.